

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΟΡΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ

Σημειώσεις από ένα βιωματικό σεμινάριο
με τη χορογράφο ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ ΠΑΠΑΔΑΜΑΚΗ

ΑΘΗΝΑ 23/11/2003

Όπως κατέγραψε η Σοφία Μάζη

Στην αρχή κάναμε έναν κύκλο. Βήματα προς τα μέσα προσπαθώντας να τον κλείσουμε. Μέχρι εκεί που ένοιωθε άνετα ο καθένας...Χμ! Αρκετά κενά. Αποστάσεις ασφαλείας...

Δεν πειράζει! Ας σκορπίσουμε! Περπατώντας στο χώρο. Προς εξοικίωση. Σε διαφορετικές κατευθύνσεις, να πιάσουμε μια θέση αγαπημένη. Και μόλις βουλευτούμε την αλλάζουμε. Έτσι πρέπει! (Γενικά;..)

Αλλάζουμε σκηνικό: κύκλος χωρίς χέρια αυτή τη φορά και με το διπλανό μας γινόμαστε ζευγάρια. Εναλλάξ μετατρέπομαστε σε σφουγγάρια και... στίφτες. Πιέζοντας και αυτοσχεδιάζοντας στίβουμε το τεράστιο σφουγγάρι που έχουμε δίπλα μας μέχρι να στραγγίξει εντελώς. Μετά παίρνουμε τη θέση του κι αυτός τη δική μας (υπέροχη αίσθηση, αλήθεια!). Το περπάτημα στο χώρο μετά είναι αλλιώς. Τώρα είμαστε έτοιμοι να πλαστούμε από το δημιουργό μας. Γινόμαστε αγάλματα σιγά σιγά στη θέση και στην έκφραση που το ταίρι μας ορίζει, καθώς σμιλεύει και την παραμικρή λεπτομέρεια πάνω μας, μας δίνει κίνηση, συναίσθημα και τίτλο. Σαφώς, μετά του το ανταποδίδουμε.

Δύο ομάδες τώρα. Τα πρώτα αγάλματα συγκεντρωνόμαστε σε μια γκαλερύ. Όλοι οι υπόλοιποι περνούν, μας καμαρώνουν, μας δίνουν το δικό τους τίτλο καθώς και τίτλο σε όλη την έκθεση. Λίγο πριν πάθουμε λουμπάγκο, αλλάζουμε πόστο. Τώρα στήνονται οι άλλοι. Μετά το τέλος και αυτής της διαδικασίας καθόμαστε όλοι κάτω. Κρατάμε μυστικά ο καθένας τους τίτλους που δώσαμε, μέχρι που αναπαριστούμε ένας ένας (για υπενθύμιση μόνο, ευτυχώς) την προηγούμενη στάση μας και ακούγονται όλων οι εκτιμήσεις. Σε γενικές γραμμές υπήρχε προσέγγιση, σε λίγες περιπτώσεις ταύτιση, σε ελάχιστες απόκλιση.

Μάλλον ήρθε η ώρα για τα πιο σοβαρά. Στην ομάδα πάλι. Η άλλη ομάδα παρακολουθεί. Εμείς όρθιοι όλοι, χρησιμοποιώντας τον τοίχο σα σημείο εκκίνησης ή "παίζοντας" μαζί του. Ένας πρόφερε τον τίτλο που είχε δώσει στην έκθεση αρκετές φορές με διαφορετικό τρόπο κάθε φορά (π.χ. Δεν είναι εύκολο να βρεις έναν άνθρωπο σήμερα). Εμείς μόλις τελείωνε, αρπάζαμε λέξεις απ' τη φράση και καθώς τις επαναλαμβάναμε δυνατά και σκόρπια, λες και μας οδηγούσαν από μόνες τους σε μια πολύ αργή κίνηση για να καταλήξουμε στην αρχική μας στάση (του αγάλματος, ντε!). Λίγο το άκουσμα της φράσης, λίγο το περιεχόμενό της, λίγο το συναίσθημα που μας προκαλούσε ή ακόμα περισσότερο η αργάδα στην κίνηση, δημιουργήσαμε τελικά ατμόσφαιρα, αλλά εδώ έβαλε το χεράκι της και η Αποστολία. Μας είχε μαρκάρει από πριν το σημείο που θα στεκόταν ο καθένας μας ώστε να οδηγηθούμε σε μια σύνθεση, που ναι!. Κάτι ήθελε να πεί! Μια

ιστορία, ίσως;..Το επαναλάβαμε δύο ή τρεις φορές. Στο τέλος έγινε δικό μας. Κινούμασταν άνετα μέσα σ'αυτό. Και μας άρεσε!

Αλλαγή σκηنيκού: πιο ζωντανό, πιο συνομωτικό. Ανακατευόμαστε και φτιάχνουμε άλλες ομάδες, μακριά η μια από την άλλη. Η πρώτη φτιάχνει μια κατάσταση που εμείς, της άλλης, δε γνωρίζουμε, αλλά πάμε να επέμβουμε πάνω τους (στους ανθρώπους και στην κατάσταση) έχοντας κοινό στόχο, ίδια κίνηση (π.χ ένα άγγιγμα στο πρόσωπο) με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με τον προσωπικό μας ρόλο. Τι ακριβώς είναι αυτά, οι ρόλοι, ο στόχος και η κίνηση το μαρτυράμε μόνο στην Αποστολία η οποία παίζει προφανώς συντονιστικό ρόλο στο συγχρονισμό και στη μουσική. Όντως υπήρξε δράση- αντίδραση, θα μπορούσε να είναι η αρχή ενός δρώμενου, ίσως;

Εντέλει αποκαλύψαμε τις προθέσεις μας, αμφότερα τα μέρη, αλλά δε νομίζω πως είχε και ιδιαίτερη σημασία. Η πράξη είχε μάλλον ξεπεράσει τη θεωρία.

Ο καφές μας έσπασε τη μύτη. Διάλειμμα!

Αφού ξετινάξαμε την Αποστολία στις ερωτήσεις και μάθαμε για την πολύ ιδιαίτερη και ενδιαφέρουσα καλλιτεχνική της πορεία, εκείνη, για να μας εκδικηθεί, μας εισήγαγε στη δύσκολη διαδικασία “του να αφουγκραζόμαστε”. Έτσι, φτιάχναμε μουσική και συνθέταμε κι όλες ολόκληρα έργα με ήχους που παράγαμε χτυπώντας την παλάμη μας στον τοίχο ή σφυρίζοντας. Το να συγχρονιστούμε ήταν λίγο δύσκολο αλλά όχι τόσο όσο το να σωπαίνουμε “σωστά” ώστε να αφήνουμε να εκφραστεί ο άλλος κι ακόμα περισσότερο, επειδή αυτό έπρεπε να γίνει στη σιωπή, με το κύτταγμα, με το ένστικτο. Βλέπεις, όλοι θέλουμε να παράγουμε και είναι δύσκολο να αφήνεις χώρο για τον άλλον! Μήπως κρύβεται εκεί το μυστικό μιας άλλης ζωής, αν μη τι άλλο πιο ισορροπημένης;

Η τελευταία άσκηση ήταν κάτι σα συνέχεια της προηγούμενης ως προς το περιεχόμενο, αλλά είχε να κάνει με την κίνηση: ανεβαίναμε τυχαία ζευγάρια στη “σκηνή” και προσπαθούσαμε να επικοινωνήσουμε κινησιολογικά. Ο στόχος ήταν εδώ να μην επικεντρωθούμε στη σχέση, αλλά η σχέση να βγεί από την κίνηση και την ενέργειά της. Καταλάβαμε ότι αυτός που προσπαθεί να χτίσει ένα ρόλο δεν πρέπει να ενδιαφέρεται να “δείξει” ή να “περιγράψει”, αλλά να “γεννήσει” και να “εκφράσει”. Ήταν μια πολύ πετυχημένη στιγμή, σχεδόν συγκινητική, όταν η επικοινωνία των δύο ατόμων έγινε χωρίς το ένα να βλέπει το άλλο. Ήταν σε διαφορετικούς χώρους και λειτούργησαν σα να είχαν συννενοηθεί από πριν! Και στην αίσθηση και στο ρυθμό! Κάτι σαν ερώτηση-απάντηση. (Απελευθερώθηκαν τα υπόγεια ρεύματα που οδηγούν τους ανθρώπους;)

Τελειώσαμε συζητώντας όλα αυτά, τη σημασία και την αξία τους. Ευχαριστήσαμε την Αποστολία που έδειχνε να το γλεντάει πιο πολύ από εμάς και φύγαμε με μια περίεργη και ακαθόριστη αίσθηση ότι ‘είχαν συμβεί πράγματα’.